

1. Afdækning af symptomer og stressfaktorer

Opgave A: Symptomer på stress

Et vigtigt skridt i forhold til at forebygge og behandle stress er at blive opmærksom på egne og andres eventuelle symptomer. Symptomerne på stress kan deles op i 3 områder: psykiske, fysiske og adfærdsmæssige symptomer.

Psykiske symptomer	Fysiske symptomer	Adfærdsmæssige symptomer
Manglende lyst til opgaver og samvær, man normalt sætter pris på.	Hjertebanken	Søvnløshed (eller modsat: sover meget)
Træthed	Hovedpine	Manglende engagement
Hukommelsesbesvær	Svedeture	Ubeslutsomhed
Koncentrationsbesvær	Indre uro	Øget brug af stimulanser (kaffe, te, cigaretter m.m.)
Rastløshed	Maveproblemer (diarré eller forstoppelse)	Øget brug af medicin
Nedsat humoristisk sans	Svimmelhed	Øget sygefravær
Depression	Hyperventilation (overfladisk vejrtrækning)	Manglende eller øget appetit
Angst (generel følelse)	Hyppig vandladning	Glemsomhed (fx aftaler, opgaver, ting...)
Angst (bundet til bestemte situationer)	Hyppige infektioner	Negativ indstilling til forandringer
Lav selvtillid	Forværring af kronisk sygdom	Isolerer sig socialt
Lav selvfølelse	Forhøjet blodtryk	Nedsat evne til at præstere
Nervøsitet	Kolde hænder/fødder	Aggressivitet
Uønskede tanker	Åndedrætsbesvær	Irritabilitet (ift. kunder, kolleger, familie...)

Sådan gør I:

1. Hver deltager bruger 5 minutter på følgende: Sæt kryds ved de symptomer, som du har oplevet i løbet af de sidste 14 dage. Du kan eventuelt bruge en skala fra 1-10 for at angive sværhedsgraden af symptomet, hvor 1 er udtryk for, at du har oplevet symptomet i meget mild grad og 10 i meget voldsom grad.
2. Sæt jer dernæst sammen 2 og 2.
3. Vælg, hvem der først skal have sparring – det er fokuspersonen.
4. Spørgeren skal nu hjælpe fokuspersonen med at reflektere over sine symptomer ud fra følgende spørgsmål:
 - a) Kunne du genkende nogle af symptomerne og i så fald hvilke?
 - b) I hvilke situationer har du især mærket symptomerne?
 - c) Er der et mønster i hvornår og i hvilke situationer, du oplever symptomerne?
 - d) Hvad er det ved de(n) konkrete situation(er), du oplever som stressende?
5. Dernæst skal spørgeren hjælpe fokuspersonen med at overveje, hvorvidt han/hun kan tackle situationerne på måder, som ville være mindre stressende.
6. Skift fokusperson og gentag øvelsen.

I skal bruge ca. 20 minutter på hver person.